

-Pamebhamε

"Nimlɔv : 24 "Su : "Plɛɛ -Kwɛ 2008

"Su -bha 'sëédhɛ -mü "Gwɛɛtaawo

'WON -TAONG -MA 'GÜ 'SËÉDHɛ

Ü faan do ü -dewo draan- -sü -bha

-Pameame 'ö -kë -Gblüdë -a 'në -nu kö 'ka
kwaa- naɔ -ma 'gü ka faan do -a -wo pö -sü
'sëédhɛ 'ka bha, -a -bɛn zë -bha -dedewo. Kwa -dega
-mɛ -nu yi ka faan -dɔ, -a 'wɔn -së -mü. Yi- -dhɛ

ka -gɔ kö 'ka ka -de 'kun -nu -gɔ. Kö 'ka ma 'ka
'mɛ -nu 'ö 'waa mɛ -nu =gwëë bha 'aa -yö -oo ?
faan do 'wɔn 'bha -bha, -a

Kwaa- =danwo pö "sɛ 'gü -wɔn

"Maadhö : -Zaanwoplöö

-A 'dhɛ ya 'wɔn -së do
'ö -kë -Zaanwoplöö
"Maadhö yö -mü.

Kwaa- 'sëédhɛ 'ö -kë
-Zlaawo 'sëédhɛ 'ka
"kɛɛ -mlɛɛ -dee 'sëédhɛ
'ka bha, 'yö kwaa- 'në
'gbɛ 'bha -nu 'wo- -wo
pö. Yë ö "dhü bha, -a zü
-yö kë -bho "su 'ö -kë
-gblɛdhɛ 'ka 'ö "kwi -zë
'ö- -dhɛ 'mɛ- bha, -a
-bha -dhɛkpaɔyi -kaɔng
=plɛ ö ga "saɔdo (26)
'ka, 'yö- "dhiü 'dhö ta
'su 'dhɛ 'ö dɔ- "piü, 'ö

-kë "plɛɛ, ('zuɛn-) 'ka,
-a -bha -dhɛkpaɔyi
-kaɔng do ö ga "saɔdo
(16) 'ka. -Zlaan 'saa-
'gü, yë bha -a "dhiü kë
-ta -së. -Dhɛng -nu 'ö
'wo kë nu yë bha- kë-,
-wo kë -go Gaangdha
"sɛ 'gü. -Kwɛ -nu 'ö 'wo
nu sië bha, padhɛɛ 'ö
kwaa kwa "tu 'to- -bha
-wo -dho nu- -nu 'ka.
Mɛ 'gbɛ -dede -wo kë
-go "Lugwaadhö,
"Sanggwinng,
"Maadhö,

Gbiaangwinng -dhɛ -nu
'gü 'ö 'wo 'sëédhɛ bha-
-wo pö. "Kɛɛ 'mɛ -nu 'ö
'wo kë to 'mü "tüng
=gban 'gü wo -mü :
Baba =Tiëmoko
Sebasien 'ö go -Tɛɛdhö
=në gun -kwɛɛgbö 'kpɪi-
'ka. 'Yö mɛ -kpɛa -nu
'wo gun Gɔɔn Izakö
(-Dakwɛɛpöö), =Kɛsɪ
=Dhuëng Giyɔngmë (-
Giaplö), Tɔnga Lazaa
("Bhlɔɔdhö), =Kɛsɪ
Dhifɔnnngsü, -nu 'ka.
Kwa dheebhang 'ö go

'Dannëngdhö 'wo- -dhɛ
'Lo Zafe, 'ö yö =në yë
bha -a -gɔ 'ö -gban -bha
-dedewo bha 'ö gun
mü.

-Kwa "Zɛ Emanuelë
nuwɛɛ -bho -dedewo. Yö
=në gun -dhɛng -nu "dhiü
-ziö wo -mɛ 'ka. Pasitëë
Zonasü 'ö gun mü "tüng
bha- 'gü, -kwaa nuwɛɛ
bho 'gbɛ. -Yö -gun yi faan
dɔ sië -kpɛawo waa-
Pasitëë 'Klisi =Ya n 'Dhɔ
'ö -tun -Zlaan -wo
=klang- "dhiü bha- 'dhö.

L'orthographe DAN

Voici ce que nous pouvons utiliser pour
savoir lire et écrire en langue dan.

Les consonnes et les voyelles que vous ne
voyez pas ici sont les mêmes qu' en français.

Attention:

1. c, h, j, qu et x n'existent pas en dan.

2. r ne se trouve jamais au début d'un mot.

Voici le reste de l' alphabet :

Lettres	Exemple	Traduction
Aa	"kaa	<i>gale</i>
An	"gan	<i>tirer</i>
Aan	saan	<i>cadeau</i>
aɔ	kao	<i>perdrix</i>
aɔn	'daɔn-	<i>araignée</i>
bh	-bho	<i>cabris</i>
dh	dhe	<i>mère</i>
ee	=wee	<i>sel</i>
ɛ	"pɛ	<i>déchirer</i>
ɛɛ	=wɛɛ	<i>moquerie</i>
ɛn	-gɛn	<i>pied</i>
ɛɛn	=gblɛɛn	<i>long</i>
ë	pë	<i>chose</i>

ëë	"këë	<i>daba</i>
ën	'kën	<i>rassasier</i>
ëën	=klëën	<i>entourer</i>
ɛa	"kpɛa	<i>sec</i>
ɛan	gɛan"	<i>scorpion</i>
gw	-gwë	<i>caillou</i>
in	"bin	<i>fleur</i>
iin	"iin	<i>ou</i>
ɪ	"wɪ	<i>parler</i>
u	"gbu-	<i>fort</i>
kw	=kwaa	<i>main gauche</i>
ng ¹	gbeng	<i>nuit</i>
oo	-zoo	<i>chenille</i>
ɔ	'pɔ	<i>credit</i>
ɔn	"yɔn	<i>huile</i>
ɔɔn	=yɔɔn	<i>sang</i>
ö	pö	<i>dire</i>
öö	töö	<i>panier</i>
u	"su	<i>lune</i>
un	bun	<i>tombeau</i>
uun	=yuun	<i>asticot</i>

ü	'gü	<i>intérieur</i>
üü	"güü	<i>amère</i>
ün	=blün	<i>miette</i>
üün	glüün	<i>rouler</i>
ü	"gü	<i>brûler</i>
üü	"bhüü	<i>tarir</i>
ɔ	"tu	<i>oreille</i>
ɔɔ	"tuɔ	<i>sauce</i>
-Wo 'dho -kɔ (Les tons)		
très haut		"dhü <i>arbre</i>
haut		'kɔ <i>maison</i>
moyen		dë <i>père</i>
bas		=zɛ <i>termite</i>
très bas		-dhɔ <i>amour</i>
très haut + très bas		"klang- <i>singe</i>
haut + très bas		'yënn- <i>soleil</i>
moyen + très bas	saa-	savon
bas + très bas		=göö- <i>iroko</i>
moyen + très haut	gɛan"	<i>scorpion</i>
moyen + haut		kpuu' <i>souche</i>

-Kwaa "Kɔdivua -sɛ 'gü -wɔn

"Bhang -bha =wɛnnɔ 'ö- wo mɛ -ta 'Biya

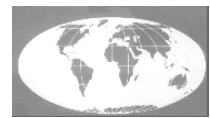
"Kwi -a "su 'ö -kɛ 'zuɛn- 'ka "kɛɛ 'ö mɛ tii -nu -zɛ 'kwa- -dhɛ -gblɔdhe bha, -a -bha -dhɛkpaɔyi -kaɔng =plɛ 'ö ga "saaga 'ö gun "Maadhɔɔyi do 'ka bha, dha 'ö ban 'Biya, -yö kɛ -wɔ 'gü "yaan -dedewo 'ö -dhɛ ga "puu 'ö =kpaɔ 'ka. Kaatie 'kpɛi- do 'bha -yö 'Biya, 'wo- dhɛ Kokodi. -Dhɛ bha- 'gü, goo 'gü -dhɛ -nu 'gbɛ -wo kaatie bha- 'gü 'pö, 'ö "flɛɛ -mɛ -nu 'gbɛ 'wo woo- "dhü ga -kɔ -nu do -sü 'ka -a -nu 'gü. -Dhɛ 'bha bha- 'gü, =naɔmɛ do -bha "kwanngdhɛ -yö -ya -sü 'ka goo -ta "dhuü- 'ö "bhang =gblɛɛn 'ö dho "dhuü- 'ö =klɛɛn -sü 'ka -a -bha "kwanngdhɛ 'ö "dhü bha- -zü. -Kaaga,

dha bha ban 'o- wo "Maadhɔɔyi bha- 'ka bha, 'yö "sɛ 'dhö -kɛ "plɛɛ -plɛɛ. -Bhuuɛɛ, "bhang bha =ya 'go "sɛɛ =ya =wɛnnɔ 'mɛ -nu 'wo goo 'gü bha, -a -nu -bha 'kɔ -nu -ta. 'Wɔn bha -yö -gun 'ya- -dedewo. Mɛ "saɔplɛ =nɛ 'ö "bhang bha 'ö- -nu zɛ. Gbiöddhe do, 'nɛ 'sɛnnɛ -yaaga

gɔɔn- do waa- 'nɛ dhebɛ =plɛ. 'Yö mɛ -kaɔng do ö ga -yaaga 'wo =gii -dedewo. -Pamɛamɛ -ya -dhɛ -Zlaan -gɔ kö 'mɛ -nu 'wo -wɛɛ 'gü, -a -nu -bha mɛ -nu 'wo ga "dhü bha, -ya -nu -zo -gban.

"Kpungtaadhɛ -wɔn -bha

Mɛ do 'ö -nu 'kpiidhɛ 'wo- "kpungtaa -mɛ 'tɔ -sɛ pö -sü 'ka

Kwaa- metii "sɛ -nu bha, mɛ wɛ =ya kɛ 'yɛnnɔ -wo -zian 'ka, -a 'dhɛ -nu 'ö 'wo -ya -sü 'ka "sia- =yɛn bha, mɛ do -ya do 'gü 'ö 'wo- -dhɛ **Nelsonö Mangdela**. -A yi =ya =gwɛɛ, -yö kɛ mɛ tii -nu -ta -ko -zɛ "sɛ bha- 'gü kö "kwi "puu -nu -wa -nu -wɛɛdhɛ bho siɛ -dedewo. -A -wɔn 'gü "kwi -nu bha -wo kɛ- -da -kaso 'gü 'ö dha

"yi -kwɛ -kaɔng =plɛ ö ga "saɔplɛ waa- ö 'gbu -kɛ -kaso 'gü 'gbaandhö. =Dhɛ 'ö go -kaso bha- 'gü, -yö kɛ -dho 'ö -ya "sɛ bha- -gɔ "dhiü -kwɛ "sɔɔdhu 'ka. =Dhɛ -kwɛ "sɔɔdhu bha 'ö yö 'ko "dhiü, 'yö -kɛ yöö -dede 'gü -sɛ kö 'ö -duɛɛ bha- nu mɛ "wɛɛ -dhɛ. 'Mɛ 'ö- nu -dhɛ bha, -wa -dhɛ Tabo N Beki. Maangdela bha, -a

-kwɛ =ya kɛ =dɛɛ **-kaɔng "suesiö (90)**. -A -kwɛ -yö 'ko "dhiü 'fetö, -yö kɛ -kɛ "su ö -kɛ "plɛ ('zuɛn-) 'ka bha, -a -bha "dhɔɔgɔ totaamasü 'gü "kwi -naa "sɛ 'ö -kɛ 'Glɛ- "sɛ 'ka, 'wo- Angglötɛɛ -kɛ bha, -a 'pö- 'kpɛi- 'ö -kɛ 'Lɔnngrɛ 'ka 'bha- 'gü. -Gblüddɛ 'wo- dhɛ **Elizabetö 'döö-** bha- wɛɛdhö. Mɛ "gblü **-kaɔng "sɔɔdhu**

(50.000) -wo kɛ -nu mü. Mɛ "gblü 'gbɛ 'wo bha, -a -nu -bha 'wɛɛga 'wo- bho kö 'wo -da 'ka 'kɔɔdhö bha, Mangdela -ya -pö 'wɛɛga bha -yö 'sü kö -wo "yuamɛ -nu 'dhɛ kɛ- 'ka. -Kwaa 'gü ma 'ka =dhɛ Mangdela bha -a suu yö -dhɛ =ya kɛ 'ya- =dɛɛ "kpungtaa.

Mɛ =slɔɔ -pɛ -nu -wɔn

'Wɔn 'ö -gban 'zü -dhöö ta -wɔn -bha

N dheebhang, n dɛ -nu, -a 'dhɛ 'ö ya -Pamɛamɛ

-yaa -blɛsü pö, 'yö 'go sië 'mü 'yö- 'bha pö sië ya.

"Tüŋg 'ö 'kwa dɔ- 'gü ya mɛ 'yaa mɛ "tüŋg kɛ ta -pɛ doseng ta -sü 'gü. Yö =nɛ 'kwa- -kɛ, "iin 'ö kwa dɛ -nu 'wo- -kɛ 'yö "kaflu waa- =kakao -nu bha -ö -waa wo ya, -tosɛa =ya kɛ kwa -bha "gbu- -dedewo kwaa-

"pɛɛn -nu -ta bha. -A -wɔn 'gü, 'mɛ 'kö pɛ ta -dhɛ -zɛ, -a 'bha 'dhö ü -gɔ, kö -bhö ü 'gü dɔ "gbu- kö 'ü -dhö -dhü ta. =Trɔɔn 'ö- 'gü, -a dhiang 'yaa zɛ -dedewo. -A -gɛn -mü =dhɛ kö -yö yö- -bha, ü- "yi -bho "dhɔɔgɔ doseng 'ka =plɛ. Dɔ 'ö 'kwa wo =dɛɛ ya, 'Biya

"pɛɛn -ta, yö =nɛ mɛ 'gbɛ 'dhö- ta -sü 'ka. -A 'pö- -mɛ -nu oo-, -a 'mɛ -nu 'wo "kwi =plöo oo-, -wa ta -sü 'gü -ziisü.

=Ya 'go yö -zɛ 'gü, ka -mɔɔ- -bha 'pö 'ö 'ka -mlü -bhlaa "gblügbü -nu kpɔ 'ö 'ka- -mlü "dhɔɔ -nu dɔ. 'Kwa 'kɛ -kwaa -mlü -nu 'kun

-sɛ. 'Kwa- 'dho pɛ -nu -kpa 'ö- -kpɛa -nu -wo to 'ö 'kwa- -nu =wɛnng. Pɛ see- "tüŋg 'yaa mü 'ö 'kwa dɔ- 'ka ya.

Kö 'kwa- 'gü ma kö 'kwa =gwɛɛ bha 'aa -yö kɛ -oo?

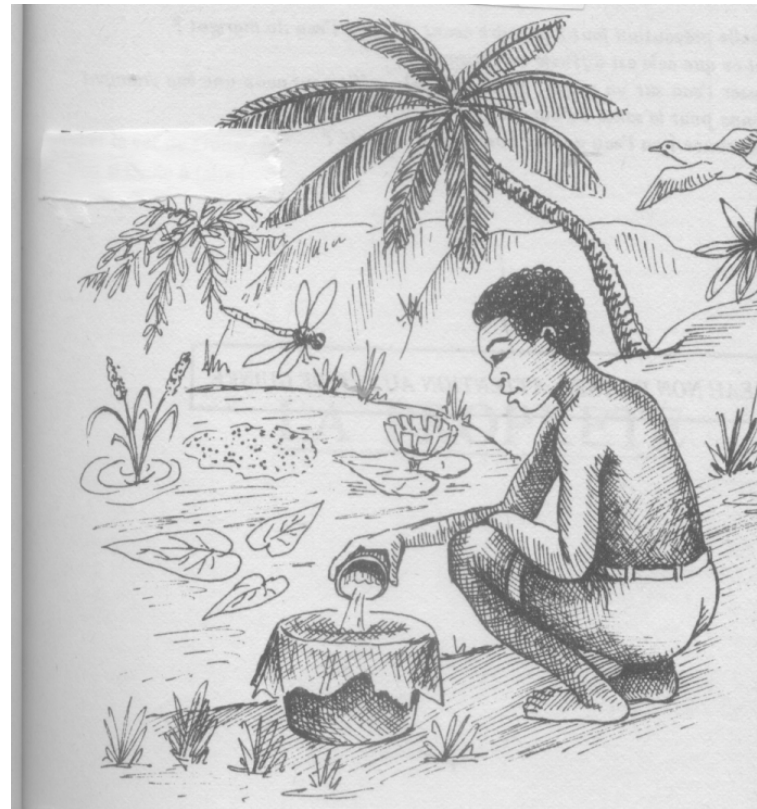
'Wɔn 'ö -gban -potaasü -wɔn -bha.

-Dhɛ 'ö "yi 'pɔnnɔpö waa- -klɔng 'waa- -bha

'Pö- -mɛ -nu 'gbɛ =nɛ 'ö 'wo mü, 'ö -waa pö woo 'dho 'bhlaadhe -nu 'gü, 'waa "yi 'sü 'pɔnnɔpö "iin -klɔng 'gü kö 'wo- 'dho- 'ka. -A -gɛn -mü =dhɛ mɛ 'bha -nu -wa -pö =dhɛ ziaa 'ö dho- -nu -gɔ 'bhlaadhe -nu 'gü bha -yö =gblɛɛn "yi 'sü -sü -bha. 'Yö mɛ 'bha -nu 'wo- pö =dhɛ "yi 'ö- -nu -gɔ mü bha -a dɪn -yö -sɛ 'ö -zian 'ka 'pɔnnɔpö "yi -ta.

Mɛ "pɛpɛ 'ö 'wo dhiang zɛ bha, tɛawɔn ("Maa -mɛ -nu -wa -pö gaadeɛ) -ya -nu "piü. "Kɛɛ 'wɔn 'ö- -nu -zo -yö bhɔ- 'ka, yö -mü =dhɛ "yi -nu 'wo 'bhlaadhe -nu 'gü bha bhiɛ" 'nɛ (bhöo) -nu -wa 'gbɛ -dhɛ 'gü. -A -wɔn 'gü 'nɛ -nu -waa mü bhiɛ" -yua -ya -nu -kɛ.

-A -kɛ "dhü -sü bha- 'gü, 'wɔn 'ö- -dhɛ 'dhö- -bha kö -wa kɛ, yö -mü =dhɛ -waa pö woo 'dho 'bhlaadhe -nu 'gü, -wo sɔ 'ö 'yaa -dhiisi 'ö "zu -sü 'ka -sɛ 'ka, -a 'kun wo -kɔ "piü. =Ya kɛ =dhɛ -waa pö woo "yi -nu 'ö 'wo "dhü bha- mü kö -wa ziö 'gü =kö -blɛsü =dhɛ -kɔ 'ö =Mɔyan 'dhö- kɛ sië- 'ka 'sɛɛdhe -ta ya- 'dhö.

=Ya kɛ "dhü 'nɛ -nu 'wii 'dho bhiɛ" 'nɛ (bhöo) 'nɛ) =slɔɔ-.

'Wɔn 'ö -gban troo -nu -bha mɛ wəkɔ -nu 'gü

=Badhong 'kpɪi- 'ö -ziö ɛsipayö -sɛ waa- "Dhima -sɛ -nu =zinng 'gü.

"Su dɔ 'ö -kɛ "plɛ (zuɛn-) 'ka bha, 'yö "sɛgɔ =plɛ 'wo bha 'wo 'kupö -ziö 'ka -a -dhɛkpɔɔyi -kaɔng =plɛ ö ga "suesiö (29) bha 'ka "kwi -pö 'kpɪi- dɔ 'wo- -dhɛ 'Vienö Otrisiɛ

-sɛ 'gü bha- 'gü, 'yö -dhöo kpö 'dhö -ma 'kwɛɛ- -dhɛ bha- 'gü -dedewo.

=dhɛ -waa -zuö "dhü kö 'wii kɛ 'dho =kö wo "tɛɛ pa-, 'yö =ɛsipayö 'ö 'bii- dɔ -da. 'Wo go wo "tɛɛ

pa- -dhe 'gü, "töng
"wɛɛ 'bha 'yii =slɔɔ
"Dhima -nu -gɔ "wɛɛ
'bha bho kö -wa bho
tongtongdhö. -Yö kē
-to -a -nu -gao 'ö to- 'ka
"dhü 'ö =badhong "dhiü
-yö ta.

'Mɛ 'ö kē 'bii- bha- -da,
-wa -dhe **Fɛɛlanngdo**
'Tɔɔ-. -A -kwɛ -yö
-kaong =plɛ ö ga -yiisiö
(24). ɛsipayö bha -a
-bha 'kupö bha, -a 'sü
-kɔ =plɛ -naa =nē 'ö
kwɛɛ ya. 'Wo- -blɛɛsü

sü -a dha "yi -kwɛ ya kē
-kaong -yiisiö ö ga
-yiisiö. "Dhima -nu -zē,
=wa gun -waa 'sü 'nu
-yiisiö.
=Ya kē "dhü kö ɛsipayö
bha -yö -dɔ 'Glekö -nu
=nē -a -nu "piü kwɛɛ. -A

-gɛn -mü =dhe 'Glekö
-nu 'wo- sü -a -kwɛ
-yiisiö -naa =nē 'ö kwɛɛ
(2008).

"Yu -wɔn

Gɔndɛnɛ do 'ö =dua ö -dea =geebɛ -gɔ

"Kɔdivua 'nē do =nē 'ö dho =klang- kē- Moritani

'Nē bha -wa dhe Benoa. "Sɛ bha 'gü -mɛ -nu dhiang zē -kɔ waa- kwa -bha 'yaa do.-Dhɛkpaɔyi -blɛɛsü
bha, =dhe -wa -da =klang- 'kɔɔdhö, 'yö 'mɛtrɛ 'ö -ya mɛ -nu -dhe -sü -bha kö 'mɛ 'yii nu =klang- "dhiü 'ö-
-mɛ dɔ.

'Mɛ 'dhe -yaa 'tɔ pö, 'yö- -mɛ -yaa pö : =misiee.

'Yö- zü bho 'ö- pö : 'Piɛɛ-, =misiee. 'Pɔlē, =misiee. Bɛɛtinö, =misiee. 'Bɛnɛ oitö, -suaa. Mɛ 'bhaa "wɪ. 'Yö
dho mɛ -dhe-sü 'ka "dhiü. 'Zan-, =misiee. 'Yö dho- 'ka "dhü, "dhü, "dhü. =Dhe 'ö ö bo, 'yö 'Kɔdivua 'nē
bha 'ö ö -kɔ "dhiü =wliü, 'ö- pö : << =Misiee, 'mii n 'tɔ ma -wa ! >> 'yö -gɔmɛdɛ 'dhö- pö -dhe -wo ü -dhe
=dhe ? 'yö- pö: -wo n -dhe Benoa. 'Yö- pö, kö 'ma- pö 'nu. Bhi =nē 'wo ü -dhe Bɛnɛ Oitö bha.

=**Bangba 'Bakadhi**

"Gwɛnnɔ

«'Mɛ 'ö wɛɛ =loo, -a -mɛ -kɔ "dhe 'yaa =dhɛng -Zlaan -gɔ.» -kɔ do bha- 'gü, 'mɛ 'ö -Pamɛamɛ -wɔn kun
"gbu-, -Zlaan -yö -dho "ta- -mɛ -dhe.

Pɛ -Wlangda -sü

Kwaa- 'sɛɛdhe do -yö yö -sü 'ka "kpɛnnɔ 'ö -kē =dhɔtrɔɔ 'sɛɛdhe 'ka 'wo- -dhe 'Pɛ 'ö Nu Yua 'ka. -A "dhɔɔ
-bha -Yö "Maadhö **Pasitɛɛ Iba Andre "piü UEESO.** 'Yö 'bha 'dhö lbɛɛ -gɔ. -A -bha "nimlɔɔ =nɛ: **06107157**

'Wɔn yaa kē -sü =ya sɔ =dɛɛ -dedewo

'Nē dhebɛ 'nē ya, -a -kwɛ -yö kaong do ö ga do, 'yö dho ö dhuɛɛ- =keng- 'yö- dhuɛɛ bha 'ö 'gu dɔ- -bha.

'Ka ka bo 'sɛɛdhe ya- -wo pö -sü 'ka, 'wɔn 'bha =ya kē ka -gɔ kö 'ka pö yi -dhe, -ka 'sɛɛdhe
kē kö 'ka bɔ. Yii- 'drɛsü -mü **08 BP 857 Abidjan 08** 'ka. Tel. **08 18 08 88 / 06 39 04 88**

'Mɛ -nu 'ö 'wo 'sɛɛdhe 'ö ya- -kē, wo -mü =Sai Zoziäsü , "Dhɔɔgbö Zafe, =Kesı Mɔyan
Dhifɔngsü, Valangten Vidrinö waa- Edhena Pɛdhɛkwälösökaya 'ö- -nu =gban =plɛ 'wo go
Dhusi 'ö -da "Anɛsü 'ö go 'Suisü , -a -nu 'ka.

-Pamebhamε

"Nimlvv : 24 "Su : "Plεε -Kwε 2008

"Su -bha 'sëedhε -mü "*Gwεetaawo*
